

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies primus et secundus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1866

§. XXV. Sancti ad Hugonem, Gratianopolitanum episcopum, accessus,
quales ejus fuerint socii, et an tunc sacerdotio initiatus existerit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73889](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73889)

A frequenter ambulavimus, ad ipsum vos ducere valeamus; ac deinde qui Bruno ejusque socii, probato mox omnium calculis, quod hisce verbis includitur, utriusque Stephani consilio, ad Hugonem Gratianopolitanum episcopum, rebus suis compositis, consuloque in via magni nominis eremita, sese contulerint, exponit, nulla plane, quæ illorum ad hunc accessui præverit, commorationis alio in loco mentione facta. Puteanus porro in edenda, quam concinnavit, Sancti Vita ad amissum fere (neque enim, eum consulti in via eremite non meminisse, quidquam ad rem hic facit) Blomenvennæ consonat, ut proinde tam secundum hosce Sancti nostri biographos, quam secundum alterum, num. præced. memoratum seu primorum quinque Cartusie Priorum chronologum Bruno ejusque socii, cum sæculo munitum remisere eremumque petiere, recta sese ad Hugonem Gratianopolitanum episcopum, a quo ex dicendis in Cartusia solitudinem haud multo post ducti fuere, sese contulerint.

aliquandiu
commoratus
sit,

B 420 Verum cum Puteanus et Blomenvenna sæculo demum sexto decimo suam de Sancto lucubrationem elaborarint, hisque antiquior primorum quinque Cartusie Priorum chronologus non prius ex supra dictis, quam cum jam anni amplius centum a Brunonis essent obitu elapsi, floruerit, recentioresque ab hujus in Cartusie eremum secessu omnes sunt, quam ut iis unquam, quæ de hoc narrant, fidem certam atque indubitam facere possint, nedum quando cum antiquiori fidei integræ monumento pugnant; locum autem hoc postremum hic obtinet. Sanctum enim, antequam in Cartusie eremum sese abderet, in Sicca-Fontanæ solitudine vitam eremiticam aliquandiu duxisse, antiqua, quam verbis supra recitatis Mabillonius laudat, monasterii Molismensis charta prodit, nec ullo ex capite vetus hoc Sanctoque nostro æquale monumentum supposititium spuriumve apparet. Adhæc opinioni, quæ Sanctum, cum mundo valedixit, in Cartusie eremum non recta secessisse, statuit, etiam Guigo, quintus Cartusie Prior, in conscripta a se S. Hugonis Gratianopolitani episcopi Vita suffragatur. Etenim, ubi Brunonis sociorumque ejus (ad, quæ ex ea num. 422 huc transcribentur, verba) ad Hugonem accessum refert, ita de illis scribit: Quærebant autem locum, eremiticæ vitæ congruum, necdumque repererant. Quibus verbis non obscure indicat, Brunonem ejusque socios, antequam ad Hugonem venissent, operam jam dedisse, ut locum eremiticæ vitæ aptum invenirent; hinc autem fit, primo quidem, ut a vero alienum videatur, Brunonem ejusque socios, cum post prodigium jamjam mundo valedicturi essent, communi consilio, ut laudati mox biographi docent, statuisse, ad Hugonem, Gratianopolitanum episcopum, ut ab eo in diocesis Gratianopolitanæ montibus locum eremiticæ vitæ aptum impetrarent, sese conferre; deinde vero, ut vel hinc, Sanctum nostrum, antequam ad Hugonem accederet, in Sicca-Fontanæ solitudine, quo, an locus hic vitæ eremiticæ aptus esset, exploraret, aliquandiu fuisse commoratum, verosimile evadat, ac proinde laudata a Mabillonio monasterii Molismensis chartæ, quæ id ex dictis factum prodit, pondus qualecumque accedat.

in solitudinem
vel anno 1081
vel altero e
binis seqq.
secessit.

C 421 Accedunt Tituli funebres supra laudati, qui, si Sanctus noster, cum mundo valedixit, recta in Cartusiam, ubi eremiticam vitam duxit, secesserit, veritati haud satis apte intelligentur con-

gruere. Omnibus itaque sedulo perpensis, dubitandum via apparet, quin Sanctus, cum sæculo munitum remisit, non recta in Cartusiam, sed alio prius concesserit. Et locum quidem, quem tunc petiit, atque aliquandiu inhabitavit, Sicca-Fontanæ solitudinem fuisse, laudata supra a Mabillonio monasterii Molismensis charta fidem facit. Verum quanto quidem temporis spatio Bruno in hac, antequam ad Cartusie eremum seu ad Hugonem Gratianopolitanum episcopum se conferret, fuit moratus? Nihil omnino, ut quid certi hac de re statuatur, occurrit. Cum ecclesie seu monasterii Molismensis, solitudini Sicca-Fontanæ adjacentis, monachi in titulo funebri, quo Brunoni parentarunt, familiarissimum suum ex jam dictis eum appellent, Sanctum sanè, quo eis adeo notus esse potuerit, temporis spatio satis longo in solitudine illa aut etiam in ipso, in quo ex dictis monachum egerit, Molismensi monasterio esse commoratum, sat verosimile apparet. Quid si ergo per annum circiter aut adhuc diutius ibidem hæserit, ac tum demum, cum locum vitæ eremiticæ, cui se dederit, minus aptum experiretur, ad Hugonem Gratianopolitanum, ut ab eo aptiorem obtineret, sese contulerit? Id sane a verisimilitudine minime abhorreere mihi videtur. Jam vero, cum hæc ita sint, Sanctusque, ut supra docui, certe non ante annum 1081 in solitudinem, sæculo relicto, abierit, nec serius ex dicendis, quam anno 1084 circa diem S. Joanni Baptistæ sacrum Cartusie eremum sit ingressus, consequens fit, ut vel anno 1081 vel altero e binis sequentibus in solitudinem, quæ ex dictis Sicca-Fontanæ indubie fuerit, sese, sæculo relicto, primum abderit. Alia, ut tempus, quo id evenerit, propius determinem, invenire haud quivo. Ad alia modo, quæ post secuta sunt, discutienda progrediamur.

AUCTOR
C. B.

§ XXV. Sancti ad Hugonem, Gratianopolitanum episcopum, accessus, quales ejus fuerint socii, et an tunc sacerdotio initiatus extiterit.

Cum Sanctus noster, sexque ejus socii, quibus ille, ut apparet, eremiticæ vitæ desiderium inspirarat, locum hactenus huic vitæ generi satis aptum, utut diligenter quæsitum, haud invenissent, ad Hugonem tandem Gratianopolitanum episcopum, ut ab eo, de cujus virtutibus plane eximius vitæque sanctitate inaudierant, locum quemdam proposito suo idoneum impetrarent, pervenerunt. Hæc aliaque nonnulla fas est colligere ex Guigone, quinto Cartusie Priore, in sancti illius antistitis Vita, apud nos tom. I Aprilis edita num. 11 ita scribente: In his (sanctus Hugo) agebat, et, ecce, tribus necdum in episcopatu, post monasterii reditum, completis annis, adest magister Bruno, vir religione scientiaque famosus, honestatis et gravitatis ac totius maturitatis quasi quoddam simulacrum. Hæbat autem socios magistrum Landuinum, qui post eum Cartusie Prior extitit, duos Stephanos, Burgensem et Diensem (hi S. Rufi canonici

Sanctus ad
Hugonem
Gratianopoli-
tanum venit.
Fuit huic, quæ
ex Guigone,

AUCTORE
C. B.

canonici fuerant, sed desiderio vitæ solitariae ei, abbate favente, sese conjunxerant) Hugonem etiam, quem cognominabant Capellanum, eo quod solus ex eis sacerdotis fungeretur officio; duos laicos, quos appellamus Conversos, Andream et Guarinum. Quærebant autem locum eremiticæ vitæ congruum necdumque repererant. Hac ergo spe, simul et suavi sanctæ conversationis ejus odore trahente, ad virum sanctum venerunt. Quos ille non solum gratanter, sed et reverenter suscepit, tractavit et voti compotes fecit. Ipso namque consulente, juvante, comitante, Carthusiæ solitudinem intraverunt atque extruxerunt. Viderat autem circa id tempus per somnium in eadem solitudine Deum, suæ dignationi habitaculum construente, stellas etiam septem, ducatum sibi præstantes itineris. Erant vero et hi septem.

e brevi Ordinis
Cartusien-
sis Historia.

B

423 *Scriptor anonymus, qui e primorum quinque Cartusie Priorum chronologo supra sæpissime laudato, aliisque brevem Ordinis Cartusien- sis historiam, a Marteneo tom. VI amplissimæ collectionis a col. 131 insertam, contexit, narrationem quoque, qua, uti hic a Guigone fit, et Sancti nostri ad Hugonem, Gratianopolitanum episcopum, accessum et visionem huic divinitus oblatam refert, suppedilat; verum a jam huc transcripta Guigonis narratione non nihil discrepat, licet interim et hanc e Guigone a quinque primorum Cartusie Priorum Chronologo esse depromptam, et hunc ipsius Guigonis verbis usum fuisse, profiteatur. Lubet et ejus verba huc spectantia, quod nonnulla annotanda offerant, huc transcribere. Ab iis, quibus Sancti ad Hugonem accessum exponit, duco initium. Sic habent: Adest magister Bruno, vir religiosus scientiaque famosus, honestatis, gravitatis ac totius maturitatis quasi quoddam simulacrum, habebat autem idem socios propositi sui, magistrum scilicet Landuinum, qui post eum extitit Prior Cartusie, et duos Stephanos, Burgensem et Diensem: ii ambo beati Rufi canonici fuerunt; sed desiderio solitariae vitæ, eis abbate eorum favente, sese ei conjunxerant; Hugonem quoque, quem cognominabant Capellanum, eo quod solus ex iis sacerdotio fungeretur, duos autem laicos, quos appellant Conversos, Andream scilicet et Guarinum. Quærebant autem locum eremiticæ vitæ congruum et necdum repererant: vigilante autem prædicto episcopo et de visione septem stellarum (quæ ei scilicet paulo ante fuerat oblata) cogitante, adsunt præfati septem viri, scilicet magister Bruno cum sex præfatis sociis suis. Cadentibus autem iis septem ante pedes sancti viri, conferebat ipse sanctus vir in corde suo de septem stellis, quas in visione viderat; qui eos benigne levavit ad pacis osculum, et inquisita et diligenter intellecta qua de causa, venissent, dixit eis: Scio locum vestrum, a Deo vobis paratum et duxit eos non sine grandi labore ad locum, ubi steterunt stellæ septem, et ait: Ecce locus vester.*

a Guigone
nonnihil dis-
sona,

424 *Ita anonymus laudatæ Historiæ Ordinis Cartusien- sis auctor, nonnihil sane et a Guigone et ab anonymo, qui Guigonis verba proxime recitata in Opusculum suum intulit, primorum quinque Cartusie Priorum chronographo seu antiquiore Sancti nostri biographo dissonans, ut illius verba proxime pariter hic recitata cum Guigonis verbis conferenti patebit. Audi modo, qui,*

*Hugoni Gratianopolitano episcopo, cum ad sanctum hunc antistitem Sanctus noster accessit, visionem, de qua ex dictis etiam Guigo, divinitus oblatam refert. Hanc, quam Guigo, huncque secutus dictus anonymus, paucis dumtaxat hisce verbis memorant: Viderat autem præfatus episcopus (Hugo scilicet) circa idem tempus (quo nempe ad eum S. Bruno ejusque socii accedebant) per somnium in eadem (Cartusie) solitudine Dominum suæ dignationi habitaculum construente, stellas etiam septem ducatum sibi præstantes itineris, prolixius ille, additis etiam nonnullis, quæ a Guigone absunt, adjunctis, hunc in modum proxime ante verba supra recitata exponit: Septem igitur viri infra descripti (Bruno videlicet sexque ejus socii) præfata de causa (ut nempe locum vitæ eremiticæ aptum invenirent) ad prædictum sanctum episcopum (Hugonem Gratianopolitanum) duce Spiritu Sancto, pervenerunt. Cumque intrarent præfatum civitatem (Gratianopolim) contigit, ut præfatus sanctus episcopus in camera sua obdormiret: viditque in somnis sanctam visionem: et ecce, septem stellæ cadebant ante pedes ejus, et postea ascende-
bant per diversos montes et multa deserta usque ad quemdam locum horridum valde, et a populis remotum, Carthusia nuncupatum, steterantque ibi. Hactenus laudatæ Ordinis Cartusien- sis Historiæ auctor; qui, cum præterea, narrationem, num. præced. huc transcriptam, daturus, ipsis sese id primorum quinque Cartusie Priorum Chronici verbis facturum insinuet, præ manibus habuisse videtur Opusculi hujus exemplar, iis adjunctis auctum, quæ, qui illa eidem adjecit, scriptor recentior verosimilita arbitratus est, nec tamen, quantum opinor, in auctore monumentove velustiori invenit.*

425 *Ita vel idcirco quantum ad hoc postremum autumo, quod tum primum, cum jam Bruno ejusque sex socii urbem Gratianopolitanam ingrederentur, visionem S. Hugoni, Gratianopolitano episcopo, oblatam fuisse scribat, idque cum narratione Guigonis non satis conveniat. Illud enim hic S. Hugonis biographus, non per, sed, circa idem tempus, quo Bruno ejusque socii Gratianopolim venerunt, factum prodit, ut proinde, spectata Guigonis auctoritate, oblata S. Hugoni visio aliquanto temporis spatio Sancti in urbem Gratianopolitanam ingressum præcesserit. Recentiores Sancti nostri biographi, Puteanus videlicet, Blomenvenna et Surius, qui variis adjunctis, nec a Guigone, nec ab antiquiore nostro biographo expressis, Sancti nostri ad S. Hugonem Gratianopolitanum accessum, oblatamque huic visionem exornant, de tempore, quo hæc acciderit, verosimilius atque ad Guigonis narrationem accommodatius loquuntur. Ac Puteanus quidem visionem nocte, quæ Brunonis sociorumque ejus in urbem Gratianopolitanam adventum præcessit, Hugoni oblatam refert, Blomenvenna vero et ex hoc Surius tunc, cum Sanctus noster sexque ejus socii Gratianopolim pergerent. Omnia Blomenvennæ verba, visionem illam Sanctique nostri ad S. Hugonem accessum spectantia, ab ea, quæ num. 25 dixi, huc transcribo. Primo itaque, Sanctum nostrum, Gratianopolim pergentem, magni nominis eremita in via consulto, iter prosecutum fuisse, narrat, ac deinde, quæ ad institutum præsens pertinent, subjungit.*

426 *Sunt autem hæc: Viderat eodem tempore sanctus Hugo episcopus in somnis Deum*

Blomenvenna
recensetur,
in
visio,

A in solitudine Carthusiæ suæ dignationi habitaculum construendam; septem quoque stellas aureas in modum coronæ dispositas atque a terra paululum elevatas, a ceteris in firmamento fixis situ, motu, colore et splendore differentes, itineris sibi ducatum præstantes. Cogitante autem eo de visione, affuerunt viri supra dicti (Bruno *nimirum ejusque socii*) præ foribus palatii episcopalis. Hujus rei meminit vir venerabilis Guigo in Vita ejusdem sancti Hugonis in hæc verba, « Adest, » inquit, « magister » Bruno, vir religiosus scientiæque famosus, » honestatis et gravitatis ac totius maturitatis » quasi quoddam simulacrum. Habebat autem » socios supra nominatos. » Quærebant vero locum heremiticæ vitæ congruum, nequidquam repererant. Cum ergo nuntiatum episcopo fuisset, viros præfatos ipsius postulantes colloquium præ foribus præstolari, confestim eos introduci jubet. Quibus ingressis ac pedes ejus humiliter prostratis optatam largitus est benedictionem. Cum vero elevati ab ipso secum pariter consedisent, causam adventus ipsorum diligenter sciscitatus est. Brunone autem prosequente ea, quæ Parisius in clamoribus prædicti doctoris acta fuerant, nec non confederationem mutuum in proposito solitaria vitæ, auxilium etiam ad inveniendum locum aptum pœnitentiæ rogitante, episcopus præ novitate rei primum obstupuit, ad ipsorum tamen conversionem, animi stabilitatem, ardui propositi, pluribus profuturi sibi ostensæ visioni accommodi utilitatem oculos deflectens, amplexans viros cum ingenti gaudio non solum gratanter, verum etiam reverenter suscepit, et benigne tractavit. Facto quoque in se Spiritu Domini, intellexit visionem eisque per ordinem cuncta, quæ viderat, enarravit, et locum, quem quærebant, jam sibi divinitus revelatum asseruit.

Brunone Gratianopolim nondum intrante, oblata.

427 Septem quippe viros, terrena despicientes, deserta quærentes et per desiderium æternorum, velut astra micantes, septem stellarum numero designari non hæsitavit. Hactenus Blomenvenna, S. Hugoni, Gratianopolitano episcopo, visionem non tunc primum, cum jam Bruno ejusque socii urbem Gratianopolitanam ingrederentur, sed aliquanto citius, cum scilicet in itinere versus hanc adhuc versarentur, fuisse oblata, memoriæ prodens, ut jam monui. Et vero visionem illam vel tunc vel certe, ut Puteanus ex jam dictis tradit, nocte illa, quæ Sancti ejusque sociorum in præmemoratam urbem adventum proxime progressa est, non autem tunc primum, cum Gratianopolim illi jam ingrederentur, evenisse verosimillimum est, tum quod ex dictis cum Guigonis narratione id magis congruat, tum quod visio illa, utpote per somnium Hugoni oblata, nocte verosimillime acciderit, Sanctusque ac ejus socii, non noctis, sed diei tempore, Gratianopolim verosimillime sint ingressi. Alia modo, quæ Blomenvenna aliquæ de visione Hugoni oblata memorant, etiam discutiamus. Secundum hunc scriptorem Hugo episcopus, cum jam Bruno ejusque socii Gratianopolim advenissent, præque foribus palatii episcopalis starent, de visione sibi divinitus oblata cogitavit. Idem etiam memoriæ prodit brevissima Ordinis Cartusienensis Historia, a Marteneo tom. VI amplissimæ Collectionis ex dictis inserta, uti etiam in Sancti nostri Vita num. 29 Puteanus. Et vero, si vel tunc primum,

Octobris Tomus III.

cum Bruno ejusque socii Gratianopolim ingrederentur, vel nocte, huic eorum ingressui proxime prævia, visio illa acciderit, Hugonem sane de ea tunc, cum illi ad ostium, alloquium ejus petentes, jam adstarent, cogitasse, vero neutiquam apparet absimile.

428 Licet enim, Hugonem episcopum, dum Bruno ejusque sex socii ei jam præsentibus adstarent, de visione sibi oblata cogitasse, Guigo verbis supra recitatis dumtaxat insinuet, nihil tamen impedit, quo minus et tunc et paulo ante, cum scilicet in episcopi conspectum Bruno ejusque socii nondum fuissent adducti, de eadem visione Hugo cogitavit. Atamen cum hæc ex dictis verosimillime non tunc primum, cum Bruno ejusque socii Gratianopolim ingrederentur, Hugoni fuerit oblata, dubiumque itidem ex dictis sit, noctene illa, quæ Sancti in urbem Gratianopolitanam ingressum proxime præcessit, an aliquanto citius id evenerit, nec, si postremum hoc locum habuit, ulla ratio suppetat, quæ Hugonem Gratianopolitanum episcopum, Sancto ejus alloquium ad palatii ostium adhuc præstolante, de visione meditatam fuisse suadeat, fecerintne id tunc vere sanctus ille antistes, pro certo asseverari non potest, cum id nec in Guigonis, nec in alterius cujuscumque scriptoris antiqui auctoritate fundamentum habeat. Hinc etiam, an stellæ septem, quæ Hugoni in memorata visione apparuerunt, tales exstiterint, quales eas exstiterint, Blomenvenna, cui hac in re Puteanus in Sancti Vita num. 29 etiam consonat, verbis proxime huc transcriptis tradit, mihi admodum dubium apparet, uti etiam an eo modo, quem vel bini hi S. Brunonis biographi, vel brevissima plus semel jam laudata Ordinis Cartusienensis Historia assignat, sese Hugoni spectandas exhibuerint, itemque an una ex hisce, qua S. Bruno designatus fuerit, ceteris lucidior exstiterit; quod etiam non quidem apud Blomenvennam aut Puteanum, sed apud Zachariam Benedictum in Sancti nostri Vita, stylo ligato sub sæculi sexti decimi initium ex supra dictis conscripta, aliosque nonnullos recentiores, quos hic nominare nihil attinet, memoriæ proditum invenio.

429 Versus omnes, quibus tum id, tum integram stellarum septem visionem, Hugoni oblata, metricus ille Sancti biographus canit, lubet huc, quod id futurum sperem lectori non ingratum, transcribere. Sic habent:

Jamque propinquabat Bruno, stipante cæterva,

Gratianopoli; a præcis fuit olim dicta Misora.

Ac deinde, nonnullis interpositis:

Mox igitur septem stellas ex æthere summo
Demisere poli; quibus una nitentior ibat
Ante alias, nec non Phæbi nascentis ab ortu
Ferre videbatur gressum ad sublimia tecta
Præsulis Hugonis, rigidumque ascendere
montem,

Qui vicinus erat, celsoque incumbere saxo.
Talia, quum dulci decumberet ille sopore,
Suspicit; e somno postquam expergiscitur,
omne

Mente agitat factum, pensat secum atque re-
pensat.

Quid, bone, vult, Deus, hoc, inquit, mirabile signum?

Quid, rogo, portendunt hæc septem sidera mundo?

76

Altius

ACTORE
C. B.

An vera sint,
quæ de stellis,
in hac visis,
Puteanus

E

et Benedictus
memoriæ
prodit,
F

AUCTORE
C. B.

Alius hæc igitur dum cogitat, imminet urbi
Sex sociis Doctor comitatus, et introit ædem
Pontificis, quem se secreto affamine dixit
Visere velle. Intra penetralia adducitur aulae,
Et comites pariter. Flectens genua, oscula
figit

Sacratismantibus Bruno, sicque incipit ore etc.

est dubium,
uti etiam, an
Bruno Hugoni
de doctore
damnato lo-
cutus sit.

450 Nec tantum visionis, Hugoni Gratiano-
politano episcopo oblata, adjuncta proxime hic
jam memorata, quæ a Puteano, Blomenvenna,
Zacharia Benedicto aliisque recentioribus absque
antiquo vade referuntur, ancipitis admodum ac
dubiæ sunt fidei, verum etiam, quod Blomen-
venna (adi ejus verba proxime hic transcripta)
de relata a Brunone Hugoni episcopo luctuosa
damnati doctoris Parisiensis historia affirmat.
Præterquam enim, quod huic unquam fuisse lo-
cum, certum ex jam supra dictis non sit, feratis
prodigii apud Hugonem meminisse Sanctum no-
strum, a nullo prorsus alio scriptore, qui fidem
utcumque rei facere natus sit, literis commen-
datum invenio. Ut id sit, e modo interim, quo
tum Blomenvenna, tum alii jam laudati scripto-
res dictam stellarum septem visionem hujusque
adjuncta referunt, veritati liquet esse appri-
me consonum, quod § 22 docui, in rebus scilicet seu
factis historicis rei substantiam ab ejusdem ad-
junctis esse distinguendam, fierique nonnunquam,
ut quæ adjunctis vel nullis fere vestita vel omni-
bus prorsus destituta apud scriptores antiquos
invenirent recentiores, ea ipsi adjunctis, quæ
verosimilia rebantur, pro arbitrio ornariunt.
Guigo in Vita S. Hugonis Gratianopolitani epi-
scopi (adi ejus verba num. 422 recitata) visio-
nem dumtaxat refert, qua Hugo in somnis vide-
rit Deum, in Cartusie solitudine dignationi seu
majestati suæ habitaculum construendum, stel-
lasque præterea septem, quæ itineris, ad id lu-
centis, Hugoni sese duces offerrent; scriptores
autem proxime citati et modum et tempus visio-
nis aliaque adjuncta rei hujus substantiæ adje-
cerunt, quæ tamen omnia et singula, contra ac
illi existimasse videntur, verosimilia non sunt,
uti palam est ex jam dictis. At vero, invenio
etiam, qui visionem illam alteri, quam Hugoni
Gratianopolitano episcopo oblatam fuisse scri-
perit. **C** *Gaufredus is est Vosiensis Prior.*

Eadem aut
similis visio

451 Res hæc, ut fidem supra datam liberem,
modo examinanda. Hic itaque scriptor in Chro-
nico suo apud Labbeum tom. II Bibliothecæ
novæ librorum Mss. pag. 289 ita memorat: Ordo
Cartusiensium sanctissimus incepit hoc tempore
scilicet anno MXXXVI (imo ex dicendis anno 1084)
per Brunonem virum sanctum, natione Ale-
mannum de Colonia Agrippina, magistrum in
Theologia, cum sex aliis venerabilibus viris in
diocesi Gratianopolitanensi. Hic Ordo, teste
B. Bernardo, inter omnes ecclesiasticos Ordines
primatum tenet, non ratione temporis, sed vi-
gore sanctitatis; unde ipse vocat eum specio-
sissimam columnam Ecclesie. Victor Papa, dum
esset monachus Cassinensis, per somnium vidit
Deum suæ dignationi in solitudine Carthusianæ
habitaculum construendum, et dicitur, quod
spiritu prophetiæ pollebat. *Gaufredus sæculo
duodecimo, ac proin annis nondum centum, imo
forte ne quinquaginta quidem ab obitu S. Brun-
onis elapsis, floruit; unde videri potest, quæ
de Brunone institutoque per eum Ordine in lit-
teras misit, sat probe explorata habuisse: ve-*

D *rum, quidquid de Gaufredi ætate auctoritateque
sit, hæc equidem in re Guigone, quinto Cartusie
Prioris sanctique Hugonis biographo standum est.
Præterquam enim quod Hugoni Gratianopoli-
tano episcopo fuerit æqualis familiarisque, quæ-
cumque in hujus Vita, summi Pontificis jussu a
se contexta, memoriæ prodit, vel ipsemet oculis
suis aspexit, vel e testibus oculatis aut ex ipso
etiam S. Hugone didicit, ut verosimilline, et
quod de visione præmemorata Hugoni oblata
scribit, ex hoc ipso etiam audierit. Ast, inquit,
etsi id ita sit, nondum tamen est consequens, ut
Gaufredus Victori III Papæ, antea Cassinensi
monacho nomine Desiderio, visionem, qua hic
Deum, in solitudine Cartusie habitaculum sibi
construendum viderit, perperam adscribat. Deus
enim et Victori et Hugoni, quid in Cartusie soli-
tudine facturus esset, visionibus duabus diversis
revelare potuit.*

452 Fateor sic habet: verum de una eademque **E**
visione, de qua Guigoni sermo est, sermonem etiam
esse Gaufredo, vel ex eo liquet, quod sequentia
verba: Vidit Deum, suæ dignationi in solitudine
Carthusianæ habitaculum construendum, quibus
hic illam exponit, ad apicem fere etiam occurrunt
in narratione Guigonis, num. 422 data. Imo
vero consequi hinc videtur, Gaufredum verba
illa ex Vita S. Hugonis, per Guigonem scripta,
aut certe e scripto alio, in quod eadem ex hac
fuisset illata, mutuatum esse, visionemque, per
illa sancto isti antistiti attributam, casu nescio
quo, Victori Papæ perperam adscripsisse. Acce-
dit, a Gaufredo, dum hoc facit, nova et inaudita
revelari, ut Cartusianus anonymus Annalium
Ordinis sui libri quarti hactenus non vulgati
auctor verbis num. 505 huc transcriptis recte ob-
servat; neque enim scriptorum etiam illorum, qui
Victoris Papæ meminerunt, ullus est, qui, qua
de hic agimus, visionem ei fuisse oblatam, memo-
riæ prodat. Adhæc quorsum, quæso, visionem
hujusmodi Victori adhuc Cassinensi monacho Do-
minus obtulisset? Hugoni autem illam Deus ob-
tulit, tum ut quis Brunoni ejusque sociis Grati-
anopolim venturis assignandus esset eremiticæ vitæ
ducendæ locus, Hugoni aperiret, tum ut hunc,
quo Brunoni ejusque sociis favorem operumque im-
penderet, excitaret. Fas est id colligere e verbis,
quæ Guigo, quam narrat, visioni præmittit ac
deinde etiam subjungit.

Victori III
Papæ

F
oblata fuisse
non videtur.
An e sex
Sancti ad
Cartusiam
comitibus

455 Etenim verbis num. 422 huc transcriptis,
quibus visionem Hugoni divinitus oblatam refert,
mox subjungit: Erant vero et hi septem. Qua-
propter non istorum tantum, sed et qui succes-
serunt eis, consilia libenter amplexus est, et
usque ad mortem Carthusie habitatores consi-
liis fovit semper et beneficiis. Quibus verbis non
obscure indicat, per stellas septem, quæ S. Hu-
goni in visione apparuerant, designatos fuisse
S. Brunonem ac sex ejus socios, hincque factum,
ut sanctus ille Gratianopolitanus præsul, qui id
sibi, agente intus Deo, persuasum habebat, toto
vitæ suæ tempore non solum in S. Brunonem ejus-
que socios, verum etiam in eorumdem sequaces be-
neficus exstiterit. Nec alia etiam ex causa factum
esse, ut Hugo Brunoni ejusque sociis Cartusiam in-
habitandam assignarit, comitem sese hanc adeun-
tibus junxerit, necessariaque ædificia extruuntibus
auxilium operumque attulerit, Guigo pariter sat
clare innuit, ut verba ejus num. 422 huc trans-
scripta consideranti patescet. Jam vero cum id
ita

A ita sit, fuit sane, cur narratam a Guigone visionem Divina benignitas Hugoni offerret. Ast quorsum, iterum peto, simili favore Victorem Papam, Cassinensem adhuc monachum, affecisset? Ad sane (neque enim Victor, uti infra docebo, institutum a Brunone Ordinem confirmasse est putandus) nullius plane utilitatis futurum fuisse videtur, ac proin vel hinc, factum non esse, appareret. Posset quidem modo hic de S. Hugonis erga S. Brunonem ejusque socios benevolentia, de hisce per illum in Cartusiam inductis aliisque nonnullis huc spectantibus tractari; verum id § seq. commodius præstabitur, cum hic nonnulla adhuc, quæ ad Sanctum ejusque socios pertinent, dilucidaro. Habebat autem (Guigonis sunt de S. Brunone, ad Hugonem Gratianopolitanum episcopum accedente, verba nrm. 422 jam recitata) socios magistrum Landuinum, qui post eum Carthusiæ Prior extitit, duos Stephanos, Burgensem et Diensem (hi S. Rufi canonici fuerant, sed desiderio vitæ solitariæ ei, abbate favente, sese conjuxerant) Hugonem etiam, quem cognominabant Capellanum, eo quod solus ex eis sacerdotis fungeretur officio; duos laicos, quos appellamus Conversos, Andream et Guarinum.

e clero Remensi ullus existerit,

B 454 *See* itaque Sanctus, cum ad S. Hugonem Gratianopolitanum antistitem accessit, socios tantum sibi habebat adjunctos, verum cum hi omnes una cum Sancto, quemadmodum Guigo per verba num. 422 recitata fidem facit, locum eremiticæ vitæ aptum quæsierint, talemque, cum ad Hugonem venirent, nondum invenissent, aliquanto temporis spatio omnes una cum Sancto nostro in solitudine Siccæ-Fontanæ vitam eremiticam, antequam Gratianopolim ad Hugonem sese conferrent, duxisse videntur. Jam vero, cum in monasterii Molisensis charta, supra e Mabillonio laudata partimque recitata, Petrus et Lambertus, qui sex socii, una cum Brunone Gratianopolim profecti, a Guigone non accensentur, Brunonis in solitudine Siccæ-Fontanæ discipuli fuisse tradantur, Sanctus plures, quam sex socios, cum mundo valedicturus Remis excessit, aut saltem, cum in solitudine Siccæ-Fontanæ jam versaretur, verosimiliter sibi habuerit adjunctos, sex videlicet supra a Guigone enumeratos, Petrum ac Lambertum, in laudata e Mabillonio charta memoratos, et nonnullos forte adhuc alios, qui una cum duobus hisce in solitudine Siccæ-Fontanæ versati sint, quando inde cum enumeratis a Guigone sociis Sanctus noster, locum proposito suo exsequendo optiorem quæsiturus, Gratianopolim ad Hugonem Gratianopolitanum episcopum se contulit. Verum an hi omnes e clero Remensi existerent? Fuisse quosdam, qui cum Sancto in solitudinem sese receperunt, e clero Remensi, Historiæ litterariæ Franciæ scriptores tom. IX, pag. 256 non obscure docent. Ast an vere e clero illo Petrus et Lambertus, qui ex dictis Sancto cum Remis in eremum abiit, aut certe cum in solitudine Siccæ-Fontanæ jam versaretur, adhæsere, existerint, compertum haud habeo; quod vero ad Sancti socios, a Guigone recensitos, pertinet, fuerint horum ullus ex eodem clero, valde est dubium. Ita apparet ex iis, quæ de singulis eo ordine, quo a Guigone supra recensentur, jam nunc adducam in medium.

ea, quæ de Landuino,

455 Landuinus apud Labbeum tom. I Bibliothecæ novæ librorum Mss. pag. 659 in antiquissimo, cujus num. 4 et seqq. data notitia, primo

rum quatuor Cartusiæ Priorum Chronico insigne sibi contextum habet elogium. His verbis concipitur: Landuinus, natione Tuscus ex urbe Luca, litteris et ipse divinis et humanis eruditus, annis decem Cartusiæ præfuit. Qui cum ad magistrum Brunonem pergeret, incidit in manus Guitberti schismatici, quod multum horrebat. Adversus cujus minas et promissiones, dolos et violentias, Divina juvante gratia, modis omnibus perseveravit inflexus. Quem in suo defunctum errore lacrymabiliter planxit, adeo ut a circumstantibus argueretur, quod eum fletet, a cujus perversitate Ecclesiam suam Christi bonitas liberasset. Post ejus obitus septimum diem etiam ipse defunctus est, positusque in monasterio S. Andreae ad pedem montis Siraptis, cui vicinum est castrum, ubi captus in custodia tenebatur. Tale est in vetustissimo illo fideique dignissimo monumento Landuini elogium, in quo sane ne vel verbum occurrit, e quo fuisse illum cleri Remensis, utcumque colligas. Imo vero, cum natione Tuscus fuisse e logii illius, huc jam transcripti, initio dicatur, alterius potius cleri, quam Remensis fuisse videtur. Landuino proxime Guigo subjungit ambos Stephanos, Burgensem unum, Diensem alterum, qui cum fuerint, teste eodem Guigone, S. Rufi canonici, Regulares scilicet, cleri Remensis clerici indubie non fuerunt. Audi interim, qui de ambobus illis canonicis, ut, quæ ad eosdem spectant, magis elucidentur, Cartusianus anonymus Annalium Ordinis sui libri quarti hactenus non vulgati auctor supra sæpissime laudatus loquatur.

AUCTORE C. B.

456 A Guigone, inquit, dicuntur simpliciter (duo Stephani scilicet) « Canonici Sancti Rufi et » desiderio vitæ solitariæ, abbate favente sese » sancto Brunoni conjunxisse. » Sed utrum fuerint ex ipso Sancti Rufi monasterio totius Ordinis capite, aut ex aliquo ejusdem Ordinis, non habet. Surios post anonymum auctorem Vitæ Sancti Brunonis, Operibus illius (apud Bertholdum Remboldum, ut supra docui, excusis) præfixa, scribit, eos fuisse alumnos monasterii sancti Rufi, quod quidem non est inverisimile, at errat cum suo anonymo, dicens monasterium illud secus Valentiam tunc fuisse constitutum. Sic enim præfatos Stephanos cum sancto Brunone inducit colloquentes: « Non longe a Valentia, cui nostrum Sancti Rufi adjacet monasterium, prope fluentia Rhodani in confinibus » diocesis Diensis, unde alter nostrum originem » duxit, est civitas Gratianopolis » etc. Verum constat abbatiam sancti Rufi, canonicorum Regularium caput, primitus fuisse constructam Avenione extra urbem. « Ast fremente, » inquit Chopinus lib. II monast. titul. 1, num. 1, « Albigensium » bello sacro, coacti » sunt religiosi homines alio sedes laresque » transferre Valentiam versus Delphinatum, ubi » cœnobium majus beati Rufi nomine erigitur. » Hancque translationem factam fuisse tantum anno mccc scribunt Sammarthani, alii altius eam referunt; sed nihil ad nos. Ergo corrigenda sunt, quæ apud Surium et alios lectitantur de eodem monasterio juxta Valentiam constituto, quod adhuc stabat juxta Avenionem tempore instituti Ordinis Cartusiensis. Apud Sammarthanos loco citato extant literæ Urbani Papæ II, datæ anno mxxxxvi, quibus summus Pontifex confirmat abbatie sancti Rufi extra muros Avenionenses

duobus Stephanis

F

AUCTOR:
C. B.
Diensi scilicet
Burgensique,

nionenses ecclesias sanctæ Mariæ infra urbem Lugdunensem et sancti Petri secus Diam.

457 Posset quidem fieri, ambos nostros Stephanos canonicos fuisse præfatæ ecclesiæ sancti Petri Diensis, sed non constat, an illis temporibus hujusmodi ecclesiæ sive prioratus, quas et cellas vocabant, novitios admitterent ad profitendum, aut canonicos jam professos ex archimonomasterio Avenionensi reciperent, ut conijcere erit ex subjecto exemplo. Inter Titulos infra annum obitus sancti Brunonis conscriptos legitur Titulus fratrum sancti Rufi in Costa sancti Andreae, in finibus Allobrogum juxta Viennam metropolim, in quo Titulo (inter recudendos 14) sic loquuntur canonici ejusdem ecclesiæ: « Nos » fratres ex canonicis sancti Rufi commorantes » in quadam cellula Sancti Andreae, quæ vulgo » Costa vocatur, pro piissimi anima Brunonis » per septem dies continuos Matutinas et Missas celebrabimus. Et sicuti uni ex nobis pro » animæ ejus solatio præbendam dabimus. Et » in catalogo Fratrum nostrorum nomen ejus » scriptum habebimus. » Cum se dicant « Fratres ex canonicis Sancti Rufi commorantes in » quadam cellula sancti Andreae etc. » aperte innuunt, se fuisse alumnos principalis abbatiae sancti Rufi. Ex qua etiam nostros Stephanos fuisse, verisimilius est, et recte colligendum videtur, ex verbis Guigonis nostri, quibus dicit, eos, « Favente abbate, » qui non potest esse alius, quam abbas Sancti Rufi Avenionensis, « sese sancto Brunoni conjunxisse. » Præterea cum præfati canonici, cellulae sancti Andreae tunc incolæ, tantum beneficium contulerint sancto Brunoni, nomenque ejus catalogo Fratrum suorum adscriperint, non levis est conjectura, eos id beato Viro concessisse, rogantibus duobus Stephanis, suis quondam in primario sancti Rufi monasterio commilitonibus, tunc vero Cartusiensibus monachis. Hactenus Cartusianus noster annalista anonymus, duo hic potissimum evincere contendens, videlicet primarium canonicorum Regularium S. Rufi monasterium Brunonis ætate prope Avenionem situm fuisse, hujusque alumnos existisse duos Stephanos, Burgensem et Diensem, Sancti nostri socios.

et de Hugone
proferuntur,
dubium re-
linquunt.

458 Ac primum quidem contra Surtium, huncque prægressos Puteanum et Blomenvennam, qui monasterium illud Valentia tunc fuisse adjectum, afficta a sese alteri e Stephani oratione indicant, indubitatum efficit; quod vero ad secundum pertinet, verosimile saltem id reddit. Verum cujuscumque demum monasterii alumni existierint duo Stephani, canonici equidem Regulares fuerunt, ac proin, quod hic potissimum spectat, indubie non e clero Remensi, ut supra jam monui. Superest, ut de Hugone, qui e sociis, S. Brunonem ad Hugonem Gratianopolitanum episcopum commilitatis, ultimo loco nominatur, qualemcumque notitiam nunc demus. Eum Morotius in Theatro chronologico sacri Ordinis Cartusiensis inter Majoris Cartusie Priores loco sexto collocat, sequentique ornat dlogio: Hugo sex Brunonis, a mundo recedentis, symmistarum quartus et capellani titulo a reliquis distinctus, quod iis, sacerdotio minime initiatis, a sacris foret, Cartusiam, primo suæ conversionis tempore inchoatam, efficta jam ætate biennio rexit. Eo exacto, successorem enixe deprecatum latibundus cum excepisset, septennium supervixit,

quo toto sese ad æternitatem composuit. Guigo, D quintus Cartusie Prior, anno 1157 diem extremum clausit; quare, si vera hic memoret Morotius, ad annum usque 1145 vitam Hugo protraxerit, ut verba scriptoris hujus jam nunc recitata consideranti patebit. Ut res hæc habeat, nihil equidem verbis recitatis suppeditat Morotius, unde Hugonem fuisse e clero Remensi, utcumque conficias, ac proin id, utpote, quod nec aliunde possit probari, admodum est dubium, etsi interim nihil etiam occurrat, unde Hugonem ex altero potius, quam e Remensi clero fuisse, merito arguas. Dubium itaque, uti ex omnibus in medium modo adductis (neque enim Andreas et Guarinus, utpote laici, commemorandi hic sunt) manifestum efficitur, est admodum, an ullus e sociis, quos Sanctus, sæculo nuntium remittens, Remisque excedens, sibi habuit adjunctos, cleri Remensis existiterit.

459 Nec aliquot ex hisce clericos Remenses fuisse, asseruissent laudati Historiæ litterariæ Franciæ scriptores, si considerassent, Sanctum bis, alio migraturum, urbe Remensi excessisse, primo quidem, quo Manassem archiepiscopum vitaret, anno secundum jam dicta vel 1076 vel sequenti; secundo autem, ut in eremum, postquam pristino statui aut forte etiam meliori, Manasse expulso, Remis restitutus fuisset, anno 1081 aut altero, ut supra jam docui, e binis sequentibus; ac certo, quidem priori vice, at non item posteriori, Sanctum ex ante dictis ac maxime e Guiberti abbatis Novigentini testimonio clericos aliquot Remenses socios sibi habuisse adjunctos. Porro Guigonis verba, num. 422 huc transcripta, ulteriori adhuc commentatione indigent. Cum enim iis dicatur Hugo, e sociis S. Brunonis unus, capellanus appellatus fuisse, eo quod solus ex eis sacerdotis fungeretur officio, quæri hic jam potest, primo quidem an Sanctus reliquique ejus tres clerici socii, ambo scilicet Stephani et Landuinus sacerdotio unquam fuerint initiati, secundo autem an Sanctus jam tunc, cum ad Hugonem Gratianopolitanum episcopum accessit, ad dignitatem illam non fuerit evectus. Et Landuinum quidem alterumque e duobus Stephanis, Burgensem nempe, etsi tunc, cum Gratianopolim cum Brunone venerunt, sacerdotes nondum fuerint, postea tamen ad dignitatem hanc fuisse promotos, Cartusianus noster annalista anonymus sat apte probare videtur. Verba ejus proinde eo facientia huc transcribo.

Nec etsi ex iis
Landuinus
et Stephanus
Burgensis

E

440 Postea, inquit, ad sacerdotii dignitatem fuisse evectos Landuinum et Stephanum Burgensem, extra omne dubium esse debet, quia nempe, ut subdit, alioquin non potuissent regimen animarum habere in Ordine, sicut habuerunt Landuinus in Majori Cartusia, cui præfuit post sanctum Brunonem; Stephanus vero Burgensis in domo Majorovi, cujus protopropria Guigone institutus fuit. Nec opponi possunt exempla quorundam abbatum, qui monasteria gubernarunt, etiamsi numquam fuissent sacerdotes. Eo enim tempore, quo Cartusiensis Ordo cepit, sancitum erat, ut nullus fieret abbas, nisi etiam fieret sacerdos juxta decretum in synodo Romana sub Eugenio II, quod expresse habet, ut abbates sacerdotalem quoque honorem sint adepti; et renovatum fuit sub Hugone et Roberto Francorum regibus, ut videre est inter canones Abonis abbatis Floriacensis capite nono decimo:

sacerdotes
aliquando
existierint,

F

A decimo: « Abbates, qui presbyteri non sunt, » presbyteri fiant aut praelationes amittant, » prout decreverat concilium Pictaviense, anno MLXXVIII celebratum ab Hugone Diensi legato Apostolico; quod postea insertum fuit Decretalibus. Juxta hæc decreta sanctus Bruno sequaces suos erudiens præcepit, ne ullus in Priorem eligeretur, nisi posset ad sacerdotium promoveri. Unde Guigo Consuetudines Ordinis, sicut eas sanctus Bruno diu ante eum viva voce et exemplo instituerat, describens declarat, quod mortuo Priore, conventuales « majorum meliorumque » consilio ex seipsis unum eligant, aut sacerdotem aut ad sacerdotium promovendum, qui in » festis solemnioribus, cum frater aliquis professionem facturum est, Missam cantat Majorum rem. »

idemque etiam de Brunone dicendum videatur.

B 441 Hæc ille, e quibus sane, Landuinum et Stephanum Burgensem sacerdotio fuisse aliquando initiatos, indubitatum apparet. Quod modo ad Stephanum Diensem et ipsomet S. Brunonem pertinet, fueritne Stephanus ille unquam sacerdos, admodum est dubium, nec quidquam, quo id tolli queat, occurrit; Brunonem autem, si non tunc, cum ad Hugonem Gratianopolitanum episcopum accessit, postea equidem sacerdotem fuisse, suadet mihi vel solus collatus ab eo, servatis omnibus Ecclesie carenonis, comitis Rogerii filio Baptismus, ut postea videbimus. Adhæc, sacerdotem sese fuisse, ipsemet Sanctus noster suo in Epistolæ 1 ad Corinthios cap. 10 Commentario utcumque indicare videtur. Ibi enim sic scribit: Fugendum vobis est a cultura idolorum, quia calix, id est sanguis Christi, calix, dico, benedictionis, per quem benedictiones gratiarum accipimus, quia per sanguinem Christi, si digne sumimus, et a prioribus peccatis liberamur, et contra venientia confortamur: cui calici nos benedicimus, laudantes eum, quod nunquam hujusmodi calix fuerit, qui et a peccatis liberaret, et ne ultra peccaremus, confortaret. Vel calix benedictionis, id est, quem ipse Deus benedicit et consecrat; et cui nos benedicimus per officium nostrum; Deus enim hoc efficit per sacerdotem ministrum. Per hæc verba Bruno eo modo hic loquitur quo, si sacerdos non exstisset, locuturus fuisse non videtur ac proin sacerdotem se, uti apparet, utcumque indicat.

fuisse tamen hunc jam tum, cum Gratianopolim accessit,

C 442 Verum an jam tum, cum ad Hugonem Gratianopolitanum episcopum accessit, ad dignitatem illam erat erectus? Adest, inquit loco supra cit. de S. Brunone, ad Hugonem Gratianopolim accedente Guigo, magister Bruno..... Habebat autem socios magistrum Landuinum..... Duos Stephanos, Burgensem et Diensem..... Hugonem etiam, quem cognominabant Capellanum, eo quod solus ex eis sacerdotis fungeretur officio. Quibus e verbis, utpote quibus eo ipso loco, quo tam de Brunone, quam de ejus sociis sermo fit, solus Hugo sacerdotis officio functus fuisse asseritur, concludendum apparet, Sanctum nostrum, cum ad Hugonem accessit, sacerdotio initiatum nondum fuisse. Attamen, inquit nonnulli, hosque inter Cartusianos noster annalista anonymus supra sapissime laudatus, recitata Guigonis verba, quibus solus Hugo sacerdos fuisse affirmatur, non de ipso S. Brunone, sed de ejus dumtaxat sociis videntur intelligenda. Cum enim, aiunt, sociorum clericorum, quos Sanctus secum habebat, recensitis nominibus, Guigo statim de Hugone subjungat, Quem cognominabant capel-

lanum, eo quod solus ex eis sacerdotis fungeretur officio, videntur duo hæc verba Ex eis ad solos clericos Sancti socios, non autem etiam ad Brunonem, referenda. Ita illi; verum nescio, an futurum sit, ut hæc verborum Guigonis interpretatio sat accurata et ad auctoris mentem accommodata appareat. Sane hæc verba Quem cognominabant capellanum tam de S. Brunone, qui Hugonem Capellanum appellavit, quam de Sancti sociis, Landuino et duobus Stephanis, intelligenda videntur, ac proin non video, cur et hæc duo alia Ex eis æque ad Brunonem, quam ad ejus socios referenda non sint.

445 Accedit, integrum verborum Guigonis textum, in sensu magis obvio et naturali, quem hic scriptor indubie secutus fuerit, acceptum, videri exigere, ut Guigo intelligatur de sacerdotio, quo tum gavissus fuerit solus Hugo, Sanctusque ac reliqui ejus socii caruerint, ut proinde, si verba Guigonis eo modo, quo verosimilius debent, intelligantur, Sanctus noster, cum ad Hugonem Gratianopolitanum episcopum accessit, sacerdotio initiatus nondum fuisse videatur, nisi forte, quod tamen etiam adstruere via ausim, a Guigone solum Hugonem sacerdotis functum officio asseverare velis, non quod solus sacerdos esset, sed quod solus munia, sacerdoti convenientia, obiret, ipsemet Brunone reliquisque ejus sociis præ humilitate aliave ex causa ab iis abstinentibus. Ast, inquit, Sanctus in pluribus titulis funebribus Ecclesie murus, ecclesiarum lux, metropolis Remensis columna, etiam ante suum in eremum Cartusie secessum, exstiterit, aut diserte asseritur, aut certe non obscure innuitur. Fateor sic habet: verum quidni titulis hujusmodi condecorari poterit, quod plane insigni esset tum doctrina, qua Remensis aliarumque ecclesiarum alumnos, Remos ad Sanctum audiendum magno concursu confluentes, erudisset, tum etiam virtute, qua diu ecclesiam Remensem adversus impios Manassis, Simoniaci antistitis, conatus fuisset tutatus? Nequit itaque etiam ex honorum titulis, quibus Sanctus sive in versibus illis funebribus, sive alibi afficitur, quidquam roboris accedere ad opinionem, quæ fuisse illum jam tum, cum ad Hugonem Gratianopolitanum episcopum accessit, sacerdotio initiatum, statuit, ac proin revera illum tum sacerdotem nondum fuisse, longe mihi, omnibus consideratis, verosimilius apparet. Rerum ad Sanctum spectantium seriem modo prosequamur.

AUCTOR C. B.

sacerdotio initiatum, haut certum apparet.

E

F

§ XXVI. Sanctus Cartusie eremum ingreditur: quandam id acciderit.

Cum Hugo Gratianopolitanus episcopus, S. Brunonem sexque ejus socios supra nominatos, quos per stellas septem, sibi in somno divinitus ostensas, designatos fuisse nullus dubitabat, Cartusie eremum seu montem esse illis a Deo destinatum eremiticæ vitæ ducendæ domicilioque constituendo locum, narrata, qua Deum sibi in eremo illa habitaculum ædificantem conspexerat, visione edocuisset, verbisque etiam, ut apparet, quo locum illum sibi inhabitandum deligerent, fuisset adhortatus, omnes illi et divinx voluntati obsequi

Sanctus, comite S. Hugone, in Cartusie eremum, cujus quædam hic,